

แก้วมีชื่อเรียกทางพุกษศาสตร์ว่า Murraya paniculata (Linn.) Jack [1,2] อู่ในวงศ์ (family) Rutaceae พืชในวงศ์นี้มี 150 สกุล 900 ชนิด พืชในวงศ์นี้มีหลายประภัยด้วยกัน สามารถประภัยที่จัดเป็นไม้ผุ้ง เช่น มะนาว(Lime) (Citrus aurantifolia Swingle) หัสดุดง (Murraya siamensis Craib.) ไม้ยืนต้น เช่น ก้าจัดต้น (Zanthoxylum budrunga Wall.) มะขวิด (Feronia elephantum Correa) เป็นไม้ล้มลุก เช่น อิหรุด (Ruta graveolens Linn.) เป็นไม้เดา เช่น เล็บรอก (Toddalia aculeata Pers.)

ลักษณะทั่วไปของพืชในวงศ์นี้คือ

ใบ เป็นใบเดี่ยวหรือใบประกอบ มีเม็ดน้ำมันซึ่งแสงผ่านได้ (Translucent dotted or glandular punctate) มักมีกลิ่นแรง ดอก มี 2 เพศ ยกเว้นสกุล Zanthoxylum (ก้าจัดต้น) มีดอกแยกเพศผู้-เมีย กลีบดอกเท่ากัน อู่ต่า กวารังไช (hypogynous) และมีจานรองรับรังไข่มีรอยครุ่น (annular disc) ช่องอู่ระหว่างเกสรตัวผู้และรังไข่ กลีบเลี้ยง มี 4-5 กลีบ ไม่ติดกัน หรือติดกัน และซ้อน เหลื่อมกัน (imbricate) กลีบดอก มี 4-5 กลีบ อาจจะซ้อนเหลื่อมกัน (imbricate) หรือกลีบจดกันก็ได้ (valvate) ชั้นเกสรตัวผู้ เกสรตัวผู้มี 4 วงหรือมากกว่า ไม่ติดกัน หรืออาจจะติดกัน เป็นหลายชุด (polyadelphous) เกสรตัวผู้มี 2 วงสอดสับระหว่างกัน วงนอกอยู่ตรงข้ามกับกลีบดอก (obdioplostemonous) กะเบาะเกสรตัวผู้หันหน้าเข้าช้าง ในดอก (introrse) ชั้นเกสรตัวเมีย มีรังไข่เดียว ชั้นมี 4 ผู (carpels) หรือมากกว่า รังไข่อู่เหนือ (ovary superior) มีจานรองรังไข่ (disc) ใช้เกาะที่แกนของรังไข่

(axile placentae) มีหลายห้อง (locules) แต่ละห้องมีไว้ 2 พองหรือมากกว่า ปลายเกสรตัวเมีย (stigma) กลม (capitate) ผล มีเปลือก (pericarp) เหนียว และมีหลายเมล็ด (hesperidium) บางที่ผลแห้ง และแตกได้ (capsule) หรือผลมีปีก (samara) มีเนื้อและเมล็ดเดียวแข็ง (drupe) เมล็ด มีคัพกะใจใหญ่ (Embryo large) เนื้อในเมล็ด (endosperm) มีน้อยหรือไม่มีเลย

สาหรับต้นแก้วน้ำจัดเป็นไม้พุ่ม หรือไม้ยืนต้นขนาดเล็ก [3] เนื้อไม้แข็งสูง ประมาณ 7-8 เมตร ในเป็นใบประกอบ มีใบย่อย 3-9 ใน ออกสลับกันเรียงตัวกันแนบ ขนาด ปลายมีใบย่อยใบเดียว ในดอกเจี้ยวตลอดปี ในย่อยหนึ่งใบยาว 2-7 เซนติเมตร กว้าง 1-3 เซนติเมตร ปลายใบแหลม ฐานใบเรียวลงมาจนถึงก้านใบ ดอก มีกลีบดอก สีขาว มีกลิ่นหอมมากในตอนเย็นและค่ำ มีกลีบดอก 5 กลีบ เกสรตัวผู้มี 10 อัน ก้าน เกสรตัวเมีย 1 ก้าน ปลายเป็นตุ่มสีเหลืองเจี้ยว ผล มีลักษณะ เป็นทรงกลม ที่ปลายแหลม เล็กน้อย เมื่อสุกมีสีส้มถึงแดง เนื้อไม้มีสีขาวนวล มีเส้นใยหุยกหักตามเนื้อไม้ แก้วเป็น พืชพื้นเมืองแฉะเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ [4] และมีขึ้นอยู่ทั่วไปในประเทศไทยและเมืองร้อน ในประเทศไทยมีขึ้นอยู่ตามป่าชายเขาของทุกภาค และนิยมปลูกเป็นไม้ประดับ ตามสถานที่ ราชการและวัดต่าง ๆ นอกจากนี้แก้วยังมีชื่อเป็นอย่างอื่นที่เรียกกันดังนี้ แก้ว (ไทย ภาคกลาง) ตะไนหลแก้ว แก้วพริก จำพริก (พายัพ) แก้วลาย (สารบุรี) แก้วจี้ก่า (มลายู และบัตเตานี) เกาหลี เอียง (จีน-แต้จิ่ว)

ประโยชน์ทางยา แพทย์ตามชนบทไทย ใช้ใบแก้วบูรุงเป็นยาขับโลหิต ระบุ เรียกว่า ยาบรรเทาในแก้ว ใช้เป็นยาแก้จุกเสียด แนะนำเพื่อ ขับพยาลม บำรุงธาตุ เมื่อ เคี้ยวใบแก้วสดจะรู้สึกขม เพ็คชา และอุณหภูมิบริเวณปากจะสูงขึ้น ทำให้แพทย์แผนโบราณ ใช้เป็นยาแก้วดับพัน รดใช้ต้มอมบวนปากแก้วดับพัน [5] และยังใช้ใบแก้วแก้ผิวนังเป็น ผดผื่นคันที่เกิดจากความร้อน แก้แพลงเจ็บปวด ในประเทศไทยพิลิบปินส์ ใช้ใบแก้วสาหรับรักษา โรคหัวใจ และท้องร่วง รากของต้นแก้วจะมีรสเผ็ด ขม ใช้แก้วปวดเอว รดยาใช้ราก

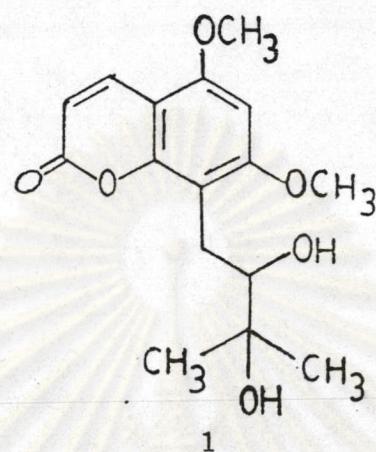
แห้งต้มน้ำกิน แก้ผื่นคันที่เกิดจากความชื้น และผดผื่นคันที่เกิดจากแมลงกัด ในประเทศไทยฯ ใช้เบลือกต้นแก้วเป็นไม้หอมได้ชื่นเบลือกของลาตันนำไปใช้เป็นยาแก้พิษ นอกจากนี้ในและเบลือกรากของต้นแก้วใช้แก้โรครุมตาตีสัม และแก้ไอ นอกจากนี้เป็นแก้วน้ำยังมีคุณสมบัติเป็นสารปฏิชีวนะอีกด้วย

วิธีและปริมาณที่ใช้ ใช้ก้านและใบสดประมาณ 10-15 กรัม ต้มน้ำหรือแช่ เหล้ากินใช้ ภายนอก โดยต้มพอครึ่นเอาน้ำหางริเวณที่เป็น หรือใช้ใบแห้งบดเป็นผงใส่ บาดแผล ราก ใช้รากแห้งหนัก 10-15 กรัม(รากสดใช้หนัก 30-60 กรัม) ต้มน้ำกิน ใช้ ภายนอก โดยต้มพอครึ่นเอาน้ำซองสำบบบริเวณที่เป็น [4] สำหรับผลทางคลินิกาต้ม การศึกษา [5] โดยใช้ก้านและใบสดสกัดด้วยแอลกอฮอล์ 50% ใช้เป็นยาชาที่ผิวและยา ชาเฉพาะที่ในการผ่าตัดใหญ่และผ่าตัดเล็ก ผลการทดสอบเบื้องต้นได้ผลดี ไม่มีผลข้างเคียง ในระหว่างผ่าตัดและหลังผ่าตัด ความดันโลหิตขึ้นจริงและการหายใจเป็นปกติ ไม่มี ผลเสียต่อตับและไต ไม่มีการตกลงเผลด บวมหรือทำให้เนื้อตายสำหรับวิธีการ เตรียมยา โดยใช้ก้านและใบสด 550 กรัม สำบบสะอาด บดให้ละเอียดแช่ในแอลกอฮอล์ 50% 1 ลิตรนาน 24 ชั่วโมง รินกรองออกมาใช้ หรือละลายทำเป็นยาฉีดในความเข้มข้นต่าง ๆ กัน สำหรับน้ำสกัดจากการน้ำใช้เป็นยาช่วยเร่งการคลอด สำหรับผลทางเภสัชวิทยาพบว่า พลีกสารที่ได้จากการสกัดด้วยปิโตรเลียมอิเชอร์ (ช่วงจุดเดือดที่ $60-80^{\circ}\text{C}$) สามารถ ทำให้กล้ามเนื้อเรียบของลาร้าสีหมูที่ตัดออกมากลายตัว นอกจากนี้ยังมีผลทำให้หัวใจบีบ อุญในร่างปีบเลือดออกได้มากขึ้น แต่มีผลไปลดการบีบตัวของหัวใจบที่แยกจากตัว และใน สดยังมีฤทธิ์ในการฆ่าเชื้อ Micrococcus pyogenes var. aureus และ Escherichia coli ได้เช่นเดียวกับต้นหม่อน้อย (Murraya koenigii Spreng.) ผลงานการวิจัยของพืชในสกุล Murraya ที่ได้มีการศึกษา ค้นคว้ามาแล้ว พอก สรุปได้ดังนี้

ในปี ก.ศ. 1967 D.P. Chakraborty , S.K. Chowdhurry และ B.C.

Das [7] ได้พบสารสำคัญคือ 5,7-dimethoxy-8-(2',3'-dihydroxyisopentyl)

coumarin 1 จากส่วนเบลือกลาตันของ Murraya exotica

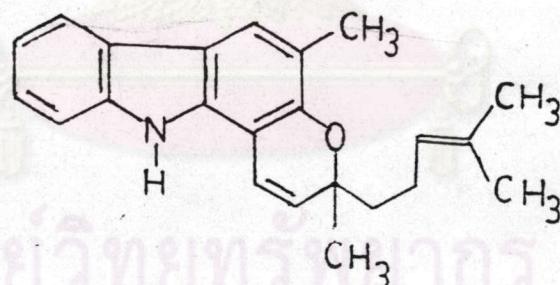

1

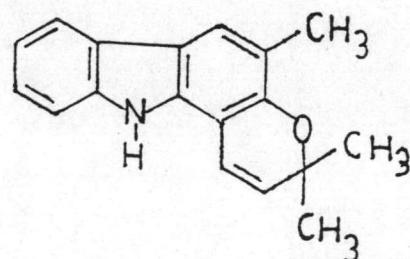
ในปี ก.ศ. 1968 N.S. Narasimhan, N.V. Paradkar และ V.P.

Chitguppi [8] ได้พบสารที่สำคัญคือ mananimbin 2 และ koenimbine 3 จากผล

ของ Murraya koenigii

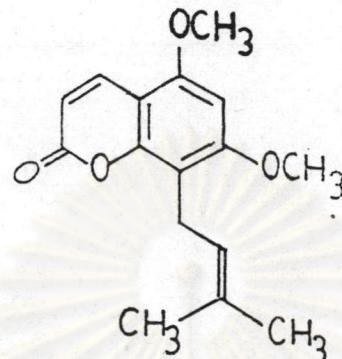
2

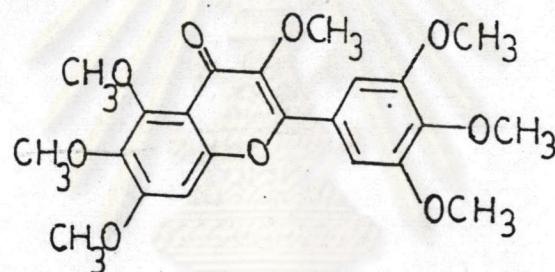
3

ในปีเดียวกัน David L. Dreyer [9] ได้พบสารใหม่คือ 8-Isopentenyl-limettin 4 และ 3,3,4,5,5,6,7-heptamethoxyflavone 5 จากส่วนใบของ

Murraya paniculata

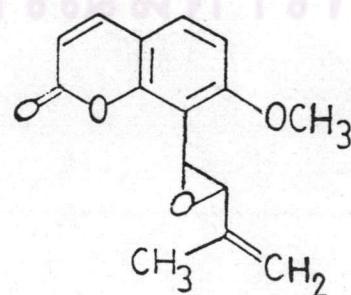

4

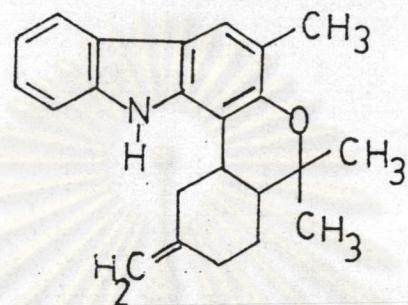
5

ปี ค.ศ. 1969 P.K. Sanyal และ P.K. Bose [10] ได้พบสารใหม่คือ phebalosin 6 จากส่วนใบของ Murraya paniculata

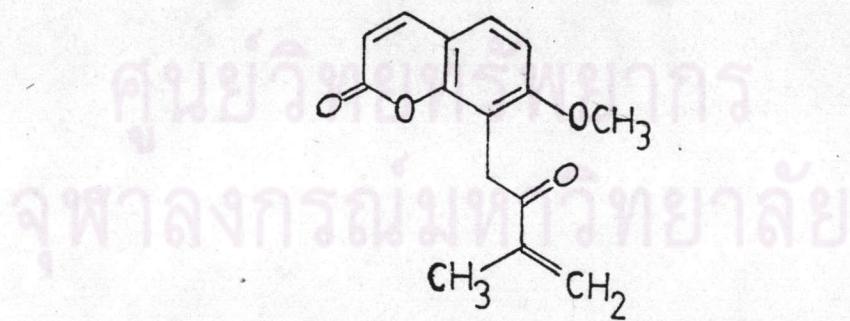
6

ในปี ค.ศ. 1970 D.P. Chakraborty, A. Islam, S.P. Basak และ R.Das [11] ได้พบสารสำคัญคือ Murrayazolidine 7 จากส่วนเปลือกผลที่น้ำของ Murraya koenigii

7

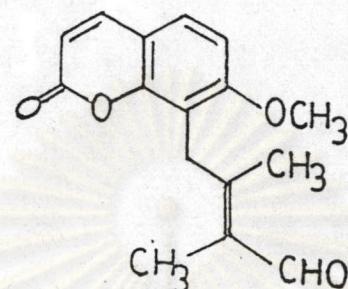
ในปีเดียวกัน M.Vijaya, C.V.Ratnam และ N.V.Rao [12] ได้พบสารใหม่คือ murrayone หรือ 7-methoxy-8-(3'-butenyl-3'-methyl-2'-oxo) coumarin 8 จากใบของ Murraya exotica

8

ปี ค.ศ. 1976 Kanwal Raj, Shyama C. Misra และ Randhir S. Kapil

[13] ได้พบสารสำคัญ 3 ชนิดคือ murralongin 9 murrangatin 10 meranzin hydrate 11 จากใบของ Murraya paniculata

9

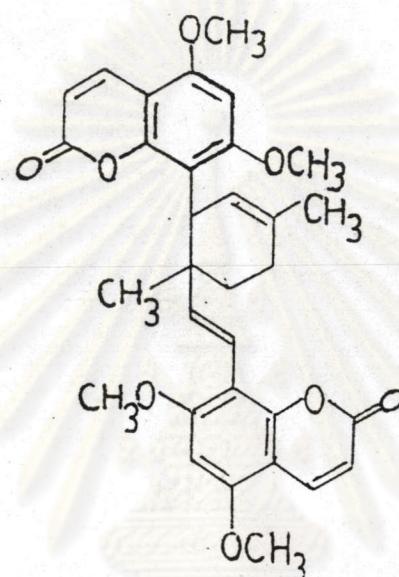

10

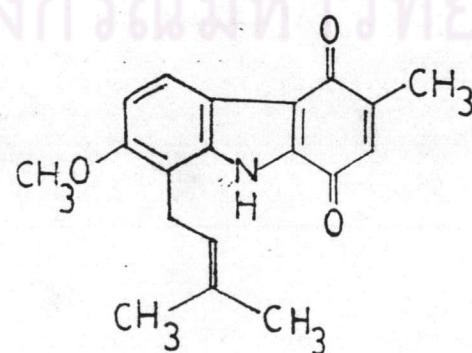

11

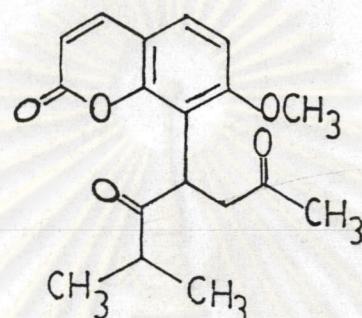
ปี ค.ศ. 1980 D.P. Chakraborty, Shyamali Roy, A. Chakraborty,
 K.A. Mandal และ B.K. Chowdhury [14] ได้พบสารที่สำคัญคือ mexolide 12
 จาก ส่วนเบลือกลาต้านของ Murraya paniculata

12

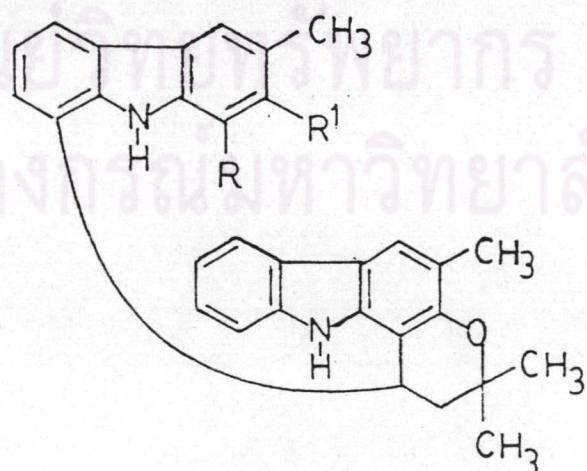
ในปี ค.ศ. 1983 Tian Shung Wu, Tomoko Ohta และ Hiroshi
 Furukawa [15] พบรานามิ่งคือ murrayquinone-B 13 จากรากแก้วของ Murraya
euchrestifolia

13

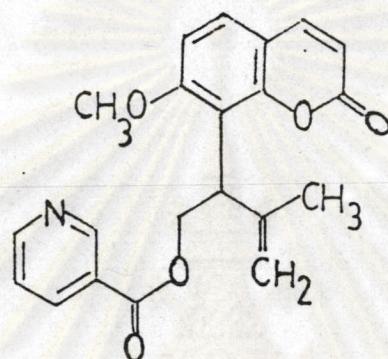
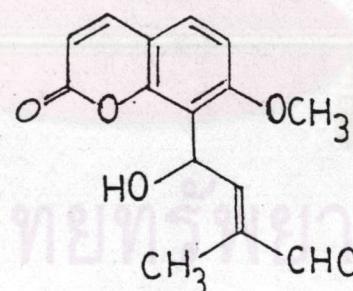
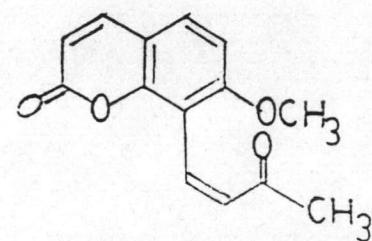
ปี ค.ศ. 1984 Junshan Yang และ Minghui Du [16] ได้พบสารตัวใหม่
คือ Hainanmurpanin หรือ 7-methoxy-8-(1-acetoxy-2-oxo-3-methylbutyl)
coumarin 14 จากส่วนใบของ Murraya paniculata

14

ปี ค.ศ. 1985 Hiroshi Furukawa, Tian Shung Wu และ Cheng Sheng
Kuo [17] ได้พบสารใหม่คือ murrafoline B 15 และ C 16 จาก Murraya
euchrestifolia

15 ; R = OMe, R = H16 ; R, R = -CH:CHC(Me)OH

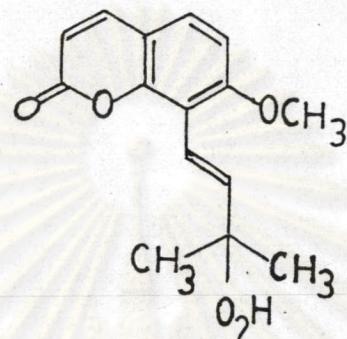
ปี ก.ศ. 1987 Chihiro Ito และ Hiroshi Furukawa [18] ได้พบสารใหม่ที่สำคัญ 3 ชนิดคือ isomurrallonginol nicotinate 17, panial 18 และ cis-ostenon 19 จากใบของ Murraya paniculata

171819

ปี ค.ศ. 1989 Chihiro Ito และ Hiroshi Furukawa [19] ได้พบ

สารตัวใหม่ที่สำคัญ 2 ชนิดคือ peroxy murraoal 20 และ paniculonol isovalerate

21 จากใบของ Murraya exotica และ Murraya paniculata ตามลำดับ

20

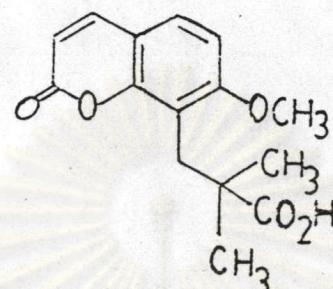

21

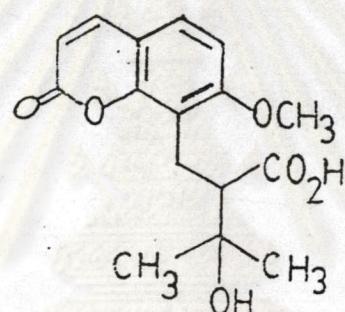
ในปีเดียวกัน Fujio Imai, Takeshi Kinoshita และ Ushio Sankawa

[20] ได้พบสารที่สำคัญใหม่ 2 ชนิดคือ paniculin 22, coumurrin 23 จากใบของ

Murraya paniculata

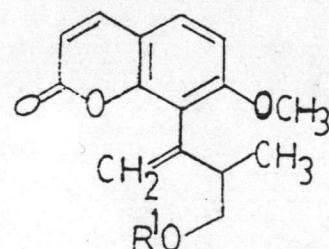

22

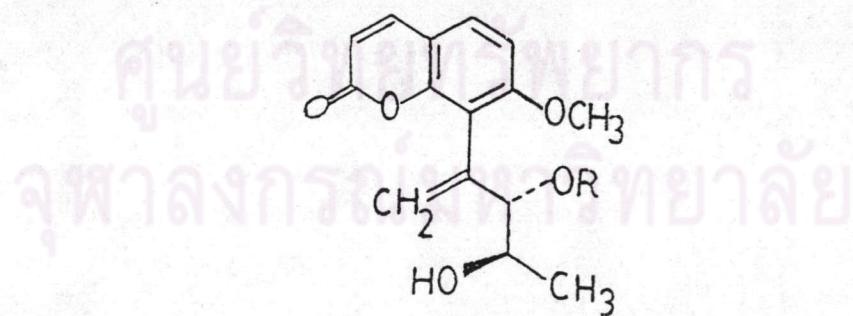
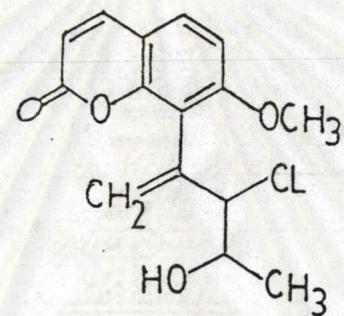

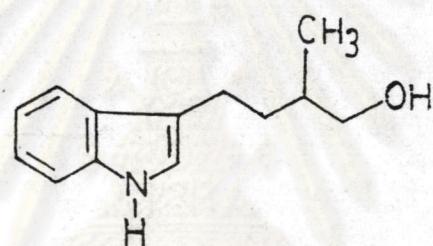
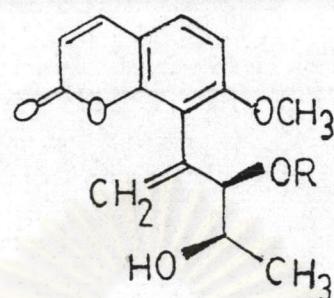
23

ปี พ.ศ. 1990 Chihiro Ito และ Hiroshi Furukawa [21] ได้พบสารใหม่ที่สำคัญ 6 ชนิดคือ murralonginol isovalerate 24, isomurralonginol isovalerate 25, murrangatin isovalerate 26, minumicrolin isovalerate 27, chloculol 28 และ paniculol 29 จากส่วนรากแก้วของ Murraya paniculata

24

R = isovaleryl group

สำหรับผลงานการวิจัยพืชในสกุล Murraya ทั้งหมดที่ได้ทำการศึกษามาแล้ว
พอสรุปได้ดังแสดงไว้ในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงผลงานวิจัยพืชในสกุล Murraya

ชื่อพืช	ส่วนที่พบ	สาร	เอกสาร อ้างอิง
1 <u>Murraya elongata</u>	ใบ	murralongin	22
2 <u>Murraya ecuhrestifolia</u>	ใบ	bismurrayafolinol	23
		oxydimurrayafoline	
		murrayastine	24
		murrayaline	
		pyrayafoline	
	รากแก้ว	murrafoline-B, -C	17
		murrayquinone-B	15
3 <u>Murraya exotica</u>	ใบ	(+)-erythromurangatin	25
		(-)-minumicrolin	
		murralongin	
		murraxocin	

ตารางที่ 1 แสดงผลงานวิจัยพืชในสกุล Murraya (ต่อ)

ชื่อพืช	ส่วนที่พับ	สาร	เอกสาร อ้างอิง
		3,5,6,7,8,3,4,5-octamethoxy flavone	26
		3,5,6,7,3,4,5-hexamethoxy flavone	
		5,6,7,3,4,5-hexamethoxy flavone	
		5,6,7,3,4-pentamethoxy flavone	
By		3,5,7,3,4,5-hexamethoxy flavone	
		3,5,7,8,3,4,5-heptamethoxy flavone	
		auraptenol	
		meranzin hydrate	27
		murrangatin	
		3,5,6,8,3,4,5-heptamethoxy flavone	
		exozoline	28

ตารางที่ 1 แสดงผลงานวิจัยพืชในสกุล Murraya (ต่อ)

ชื่อพืช	ส่วนที่เพาะ	สาร	เอกสาร อ้างอิง
		7-methoxy-8-(3'-methyl-2'-oxo 3'-butenyl) coumarin	12
		3,3,4,5,5,7,8-Hiptamethoxy- flavone(hibiscetin heptame- thylether)	29
		3,3,4,5,5,6,7,8-octamethoxy flavone(dimethyl ether of digicitrin)	30
ดอก		essential oil	31
ผล		hibiscetin heptamethyl ether semi-carotinone	
เปลือก		girinimbine	32
ของคล้ำตัน		koenimbine	
		5,7-dimethoxy-8-(2,3-dihyd- roxyisopentyl)coumarin	

ตารางที่ 1 แสดงผลงานวิจัยพืชในสกุล Murraya (ต่อ)

ชื่อพืช	ส่วนที่พบ	สาร	เอกสาร อ้างอิง
4 <u>Murraya koenigii</u>	ใบ	mahanine	32
		glycoside scopolin	33
		carbazole murrayanine	
		mahanimbine	34
		girinimbine	
		isomahanimbine	
		koenimbidine	
		mahanine	35
		koenine	
		koenigine	
		koenidine	
		mahanimbicine	36
		bicyclomahanimbicine	
	ผล	mahanimbine	
		koenimbin	
	เปลือก	mukonal	37
	Kong lantaen	mukoline	

ตารางที่ 1 แสดงผลงานวิจัยพืชในสกุล *Murraya* (ต่อ)

ชื่อพืช	ส่วนที่พับ	สาร	เอกสาร อ้างอิง
		mukolidine	
		murrayacininine	38
		murrayazolidine	11
		murrayazolinine	
		mahanimbinine	
เปลือก		koenigicine	
ของลำต้น		koenimbin	
		currayangine	
		girinimbine	
เนื้อไม้		mahanimbinol	39
		mahanimboline	
		mukonidine	
		mukonine	
		mahanimbine	40
		mahanin	
		isomahanimbine	
		koenimbine	

ตารางที่ 1 แสดงผลงานวิจัยพืชในสกุล *Murraya* (ต่อ)

ชื่อพืช	ส่วนที่พน	สาร	เอกสาร อ้างอิง
5 <i>Murraya kwangsiensis</i>	ใบ	koenine	
		koenigine	
		koenidine	
		geranyl acetate	41
		geranial	
		geraniol	
		neral	
		neral acetate	
		terpinene	
		nerol	
6 <i>Murraya omphalocarpa</i>	ใบ	linalool	
		limonene	
	ผล	omphamurin	42
		murrayanol	

ตารางที่ 1 แสดงผลงานวิจัยพืชในสกุล Murraya (ต่อ)

ชื่อพืช	ส่วนที่พิมพ์	สาร	เอกสาร อ้างอิง
7 <u>Murraya paniculata</u>	ใบ	8-Isopentenyllimettin 3,3,4,5,5,6,7-heptamethoxy-flavone essential oil Phebalosin 7-methoxy-8-(1:2 epoxy-3-butenyl)coumarin hentriaccontane octacosanol glucose murralongin murrangatin meranzin hydrate Imperatorin 4-hydroxy-3,5,6,7,3,5-hexamethoxyflavone 3,4,5,5,7,8-hexamethoxy-flavone	9 43 44 14 45 46 47

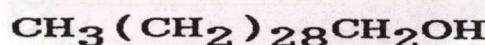
ตารางที่ 1 แสดงผลงานวิจัยพืชในสกุล Murraya (ต่อ)

ชื่อพืช	ส่วนที่พน	สาร	เอกสาร อ้างอิง
ใบ		3,3,4,5,5,7,8-heptamethoxy-flavone	
		7-methoxy-8-(1-acetoxy-2-oxo-3-methylbutyl)coumarin	16
		isomurralonginol nicotinate	18
		panial	
		cis-osthene	
		peroxymurraol	19
		paniculonol isovalerate	
		paniculin	20
	ผล	5,7-dimethoxy-8-(2-isopentenyl)coumarin	48
		scopolin	49
ดอก		scopoletin	
		glucose	
		terpineol	50
		hydroxycitronallal	

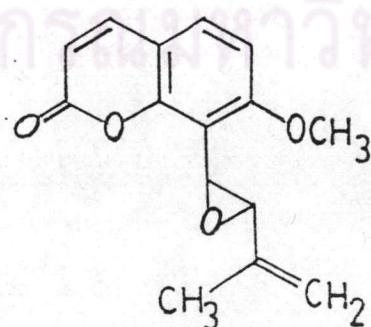
ตารางที่ 1 แสดงผลงานวิจัยพืชในสกุล Murraya (ต่อ)

ชื่อพืช	ส่วนที่พบ	สาร	เอกสาร อ้างอิง
		isoeugenol	
		geranyl acetate	
		cadinene	
		di-Meanthranilate	
เนื้อเยื่อ		mahanimbine	13
		murrayazoline	
เปลือก		Mexolide	14
ของเลาต์น			
ราก		noracromycine	50
		de-N-methylnoracronycine	
		de-N-methylacronycine	
		skimmianine	
รากแก้ว		murralonginol isovalerate	21
		isomurralonginol isovaler- ate	
		murrangatin isovalerate	
		minumicrolin isovalerate	
		chloculol	
		paniculol	

จากข้อมูลที่รวบรวมมา แสดงให้เห็นถึงคุณประโยชน์ของต้นแก้วทั้งในทางการแพทย์แผนโบราณ เช่น ใช้ใบแก้วรุวงเป็นยาขับโลหิต ระบุ ใช้เป็นยาแก้จุกเสียด ขับพายลม บ้ารุวงชาตุ ใช้แก่ปวดทัน แก่ผิวหนังเป็นผื่นคัน ใช้รักษาโรคหัวใจ และท้องร่วง ใช้ชัน เปลือกของลาตันใช้เป็นยาแก้พิษงู เปลือกรากใช้แก่โรครุมatitis ชันและแก้ไอ จากการทดสอบฤทธิ์ทางเภสัชวิทยาสามารถใช้เป็นยาชาที่ผิวและยาชาเฉพาะที่ในการผ่าตัด และการคั่นพนสารสำคัญที่น่าสนใจอย่างพิเศษในสกุล *Murraya* สารบางอย่างมีคุณสมบัติในการต่อต้านโรค เช่น ในสอดมีฤทธิ์ในการฆ่าเชื้อ *Micrococcus pyogenes* var. *auraus* และ *Escherichis coli* และสารบางชนิดมีวงศ์ประกอบทางเคมีที่แปลภาษาใหม่น่าสนใจที่ยังไม่ได้มีการค้นพบ สาหารับส่วนใหญ่ของต้นแก้วในประเทศไทยนี้ ได้มีผู้ทำการศึกษาไปบ้างแล้ว กล่าวคือ ในปี ก.ศ. 1973 พลสัณห์ โพธิ์ศรีทอง [6] ได้พบสารที่สำคัญ 3 ตัวคือ Myricyl alcohol 30, 7-Methoxy-8-(1',2',-diol-3'-methyl-3'-butenyl) coumarin 31, Phebalosin 11 ซึ่งสารเหล่านี้เป็นสารที่เป็นของแข็งที่แยกให้บริสุทธิ์ได้เท่านั้น

30

31

นอกจากนั้นพบว่า ในในแก้วที่เก็บในประเทศไทยนั้น ยังมีสารที่ยังไม่ได้พิสูจน์ เอกลักษณ์อีกจำนวนหนึ่ง ซึ่งสารบางตัวมีคุณสมบัติทำให้อุณหภูมิในร่างกายสูงขึ้น รวมทั้งสารที่เป็นของเหลวบางส่วนที่ยังไม่ได้มีการพิสูจน์เอกลักษณ์ที่แน่นอน ด้วยเหตุผลดังที่กล่าวมาในตอนต้นนี้ จึงเป็นเหตุจุงใจให้ทำการศึกษาค้นคว้าองค์ประกอบของทางเคมีของใบแก้วในประเทศไทย และการวิจัยครั้งนี้ได้ทำการศึกษาเพิ่มเติมในบางส่วนที่ พลสัมภ์ไม่ได้ทำการศึกษามาก่อนซึ่งอาจมีสารสำคัญบางตัวเพิ่มเติมจากรายงานที่มีอยู่เดิม และเป็นการเพิ่มข้อมูลลดลงเป็นแนวทางสําหรับผู้สนใจในการสืบต่อไป สําหรับในของต้นแก้ว ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้ทำการเก็บจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในเดือนกรกฎาคม 2534 และได้นำมาสักดารจากใบแก้วสุดโดยไม่ได้ตากให้แห้งเสียก่อน ซึ่งแตกต่างจากการวิจัยของ พลสัมภ์ที่ใช้ใบแก้วที่ตากแห้ง

ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย